

„Kanadai Magyar Ujság”
egyesítő a
"KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL"

Kanada és az angol birodalom legelterjedtebb, vesztő magyar lapja amely mindenkör Szász-landi védi meg az idegenbe szakadt magyarság érdekeit és a kanadai polgárokat megillető jogokat igyekszik kivívni minden honfitársunk számára.

Előfizetési díj egy évre: \$3.00. Az Ohazába és külföldre egy évre \$4.00. Szerkesztőség és kiadóhivatal 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man.

BRANTFORD BRIDGEBURG
CALDERONIA
CANTON
CROWLAND
FOOD CITY
FORT ERIE
FORT WILLIAM
GALL
GUELPH
HAMILTON
KITCHENER
MONTREAL
NEW WATERLOO
NIAGARA FALLS
OSHAWA
OTTAWA
PORT COLBORNE
PORT ROBINSON
QUEBEC
ST. CATHARINES
SPRING HILLS
SUDBURY
STONEY
TORONTO
WELLAND
WINDSOR

Kelet- és Nyugat

Kanadai Magyar Ujság

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

BEKEVAR
CALGARY
COALHURST
EDMONTON
ESTEVAN
HALLAM
KAPOSHAR
LEASK
LETHBRIDGE
NORRUBY
OTTAWA
PUNNETT
RAYMOND
REGINA
SASKATOON
SAXONHILL
SOKHALON
ST. LASZLO
SZÉKELYFOLD
SUMAS
TABER
VANCOUVER
WAKAW
WYBURN
WHITEWOOD
YORKTON

„Canadian Hungarian News”
Combined with the
"CANADIAN HUNGARIAN JOURNAL"

An independent Weekly Published in the Magyar Language, Circulating in all the Provinces of the Dominion of Canada and largest of all Hungarian Papers within the entire British Empire.

Editorial Offices and Printing Plant
375 Hargrave St., WINNIPEG, Man.

Yearly Subscription \$3. to Foreign Countries \$4.

VOL. IX. EVFOLYAM

375 HARGRAVE ST. WINNIPEG, MANITOBA, 1932. JANUÁR 7 CSÜTÖRTÖK

No. 1 SZAM

HUNGARIAN JOAN OF ARC NEGLECTED

SUSANNE DE LOSÁRDY WAS SENTENCED TO DEATH BUT ESCAPED IN 1705

Budapest.—Thanks to the indefatigable research work of the Hungarian historian, John Kalmár, who has devoted a lifetime to the task, Hungary has just learned that in Susanne de Losárdy, the daughter of a Hungarian landowner, she had a generally neglected Magyar "Joan of Arc". No status commemorates her, not one of the many Hungarian folk-songs knows the name of this gallant country girl who marched to war at the head of the troops of Prince Rákóczy II, the Hungarian national leader who fought so gallantly against the power of the Holy-Roman (Austrian) Emperor.

Susanne de Losárdy was born in a village in Zemplén County in 1681. Her parents were respected small gentry. When she was 20 years old she was fired with enthusiasm for the Magyar national cause and her parents were obliged to yield to her unswerving determination to fight at the side of her brother, who was slain to Rákóczy. She took part in many fierce battles and when the fighting was over devoted herself to the care of the wounded.

Between conflicts she composed stirring war ballads for the encouragement of the troops. When Rákóczy was elected Prince of Transylvania in 1704, she composed an ode to him which he had printed and distributed throughout the country. At the Battle of Zsibó her brother Nicholas was slain at her side with thousands of others by the imperial troops, but Susanne emerged from the slaughter unharmed "as by a miracle".

Immediately after this defeat of the Magyars, the country was occupied by the Emperor and Susanne was arrested and sentenced to be shot as a rebel. While awaiting execution she composed more patriotic ballads which were smuggled out of prison and circulated secretly to maintain the patriotic spirit of the Magyars. On May 29, 1705, a few days before the date fixed for her execution, she escaped to Turkey and was never heard of again.

The only document in her writing extant is a letter to a friend telling of her tortures in prison and begging him to arrange her escape. "I cannot believe," she wrote, "that the Emperor sent his troops to our blessed Hungary to make war on women. My whole crime is that I am a Hungarian woman and patriot." —New York Times.

Spohn Mihály nem lehet gyilkos!

EGÉSZ SASKATCHEWANT FELRÁZTA EGY MAGYAR TRAGÉDIA — VELETLEN SZERENCSELTENSÉG ALDOZATA MALCOLM MACDONALD HATSZAZ FÖNYI KÖZÖNSÉG ELŐTT MEGIS MARASZTALÓ ÍTÉLETET MONDOTT KI AZ ESKÜDTSZÉK SALTCOATSON

Mint az egész Nyugatkanadában ismert Konyha Ferenc szíveségből beküldött "The Yorkton Enterprise" december 29-iki számából megdöbbenve olvassuk, ismét egy magyar tragédia rázta fel Saskatchewan tartomány lakosságát. A tragédia szenvedő szereplői egy Tupper környéki ujkánadasi német-magyar család és egy skót familia tagjai, kik mint a környék elismerten szorgalmas farmerei a lehető legjobb barátságban éltek. December 18-ikán mielőtt a kerület közös karácsonyi ünnepségére mentek volna a környék lakói, mint futótűz terjedt el annak híre, hogy Spohn Mihály, Spohn József gazda 20 éves betegs fia agyonlőtte legjobb barátját a vele egyidős Malcolm MacDonaldot.

Mult hétfőn tartották a saltcoatsi község háza nagytermében a szomorú ügy előzetes tárgyalását. Nem kevesebb, mint

A lányok kéri meg ezután a férfiakat?

MEGSZÓLALTAK A CSILLAGJÓ SOK, AKIK BABONAVAL SZERETNÉK DIRIGálni A VILÁGOT — HAJBAKAPTAK AZ ÉGITESTEK: EZ OKOZTA A VÁLSÁGOT?

Újév napján ismét előkerültek a hiszékenyek apostolai a feledés homályából, hogy megjövendöljék az 1932-ik esztendő főbb eseményeit és az emberiség sorsát az elkövetkező 12 hónap folyamán. Mondanunk sem kell, hogy a szökökre való tekintettel — február ismét 29 napos és ezáltal 1932 nem 365, hanem 366 nappal áll — természetesen elsősorban a férfiakhoz nem ment lányok körében okoz nagy izgalmat, amennyiben "most vagy soha" kell meg találniuk párjukat: már a babona értelmében. A jóslat szerint ennek folytán nem egy hajadon fog arra vetemedni, hogy leendő férjét "megkerje". A megőregedni nem akaró női társadalom tagjai nem valami nagy örömmel üdvözik a 29 napos februárt, amennyiben különösen kell vigyázniok az egészségükre mindazoknak kik február 5 és 16-ika között születtek, miután az Uranus ekkor a Nap-pal huz utját. Ugyancsak áll ez azokra, kik augusztus 1 és 23 között, illetőleg december 1 és 22 között látták meg a napvilágot.

Még szerencse, hogy azok, akik a fenti születésnapok közül életben maradtak — a zokra fényes jövő vár! — Mind-ezt a csillagjósok szeretnék elhíetni azokkal, akik hajlamuknak illyestéle mendemondát komolyan venni.

MAGYAR VOLT A VILÁG ELSŐ VONATJA

Mindenki tudja, hogy Stephenson György angol feltaláló 1825-ben nyolc mérföldet tett meg egy óra alatt az első gőzmozdony által vontatott vonattal. Azt azonban már kevesen tudják, hogy Magyarországon már az 1500-as években rendszeres teher forgalmat bonyolított le egy bánya-vonat, melynek egyik kocsija ma is látható a berlini közlekedési múzeumban.

Erről az értékes közlekedési régiségről megelégedtek még a magyar enciklopédiák is, viszont a londoni "Sunday Pictorial" nevű képeslap december 6-iki számában négyhasábos képet közöl a drága magyar ereklyéről. A berlini közlekedési múzeum 25 éves jubileuma alkalmából került az érdeklődés középpontjába a 16-ik századbeli magyar bánya vasut, mely ha fakerékkel gördült is a szintén fából készült sínekben, mégis a magyar alkotóelme elsőbbségét hirdeti a világnak.

A "Nagy fal" mögé vonult vissza a kínai hadsereg

A jelek szerint megszűnt a hivatalos háborúskodás a mandzsuriai fronton, amennyiben Kína visszavonta csapatait a Krisztus előtti harmadik században épített ugnevezett "Nagy fal" mögé. Az ókori emberiségnek ez az egyik leghatalmasabb alkotása átlag 25 láb magas és 15 láb széles, hossza pedig meghaladja a 2.000 mérföldet. Minden negyedmérföldre tornyokkal van erősítve és helyenként egész csapattestek is védelmet találhatnak rajta, avagy pedig mögötte.

Maga az a tény, hogy Kína kivonta csapatait Mandzsuriaiból, igen jó benyomást tett a nemzetközi politikai körökben és hacsak egy újabb támadást nem intéznek a japánok ellen, úgy biztosra vehető, hogy Japán is hamarosan kivonja csapatait Mandzsuriaiból. Azáltal, hogy a kínaiak visszavonultak, eleget tettek a japánok egyik legfőbb követelésének és ennek alapján már komolyan remélhető, hogy végre helyreáll a béke a távol kelet Balkánján.

Lefagyott egy eltévedt farmer lába az erdőben

Saskatchewan St. Walburg telepének lakói ismét a régi pionir-idők viszontagságait eleve nitették fel, amikor híre ment hogy egy Baade nevű 28 éves farm-munkásnak mindkét lába lefagyott, miután eltévedve az erdőszéligetbe öt napot és négy éjjelt kénytelen volt kinn tölteni a szabadban. A szerencsétlen farmer végül is egy fatelep munkásaira talált, akik a legközelebbi kórházba szállították. Az orvosok megállapították, hogy semmi sem mentheti meg többé Baade lábait és így azonnal több levágták mindkét végtagját.

Földgázból készítik a gázolint Albertában

Délalberta szempontjából különösen fontos felfedezést jelentett Boomer egyetemi vegyésztanár a tartományi kormányának. A tudós kémikusnak ugyanis sikerült az Albertában nagy mennyiségben előforduló földgázból gázolint, finom benzint, sőt még ipari célra használható alkoholt is előállítani.

Az ugynevezett "Turner Valley" olajmezők sokkal gazdaságosabb kihasználását jelentené Prof. Boomer felfedezésének a gyakorlatban való érvényesítése és éppen ezért az olajvállalatok is nagy reménnyel néznek az 1932-ik esztendő elé. A Boomer-féle kísérletek alatt sikerült olyan olajfinomítási módszereket is alkalmazni, melyek

Kilencszázezer munkás dolgozik Kanadában

Az ottawai statisztikai hivatal január első napjában tette közzé decemberi jelentését a Kanadában foglalkoztatott munkásokra vonatkozólag. Eszerint az összes iparágakban 901,854 munkást alkalmaztak december folyamán. Ez a szám négy százalékos csökkenést jelent novemberrel összehasonlítva, amikor 937,494 munkásnak adott a kanadai ipar megélhetést.

Bár a jelentés kimutatja, hogy 1926-28 évek folyamán az egymilliót is meghaladta a foglalkoztatottak száma, a tízéves

Finnország faképnél hagyta a szárazságot

December utolsó napján érdekes népszavazást hajtottak végre Finnországban, még pedig annak megállapítására, hogy vajon a lakosság többsége helyesli-e a 12 év óta érvényben levő szesztilalmi törvényt, avagy a tiltó rendelkezések megszüntetését kívánja. Mint a szavazások aránya mutatta, Európának a Szovjet mellett ezen egyetlen "száraz" országa szintén visszatér a szabad szeszforgalomhoz, annál is inkább, miután a tapasztalat szerint az emberek kevesebbet isznak — ha nem tilos az itka. A január 2-iki kábeljelentések értelmében a lakoságnak csak egy negyedrésze szavazott a szesztilalom fenntartása mellett, míg háromnegyedrész a prohibíció ellen foglalt állást.

ÉLET-HALAL KÖZÖTT EGY MAGYAR

Alighogy megemlékeztünk mult számunkban a véres ontariói autókatasztrófáról, december 28-iki kelettel újabb magyar tragédiáról kaptunk értesítést a hamiltoni "Figyelő" szíveségből. A North Walhingam kerületben ugyanis végtelen automobilszerencsétlenség áldozatául esett Mártz János sonburgi Memorial Hospitálban fekszik élet és halál között.

Mint a rendőrségi vizsgálat

Elfogták a trapper-gyilkos eskimó-nőt

A Royal Canadian Mounted Police egyik legészakibb őrállomásáról, Aklavikról Edmontonba érkezett szikratávirati jelentések szerint a csendőröknek sikerült hosszas nyomozás után elfogniok egy Kobvello nevű eskimó nőt, akit Fritz Schurer német származású vadfogó meggyilkolásával gyanúsítanak.

JAPANBA HÍVTAK A MAGYAR USZÓSPORT BÚSZKESÉGÉT

A "Nippon Sulzokogi Renmei" azaz magyarul a Japán Uszó Szövetség jövő szeptember elején rendezendő bajnoki uszóversenyére Európából dr. Bárány István, a magyar csodaszó startját igyekszik biztosítani. Mivel Bárány minden bizonnyal résztvesz a jövő augusztusban rendezendő los-angelesi olimpiázson valószínűleg elfogadják a meghívást sőt felajánlja indulását a bajnoki versenyeken kívül egyéb japán versenyekre is.

INGYEN HAJÓJEGYET ADNAK A SZERENCSEB NARANCS-VEVŐNEK

Az ausztráliai narancstermelők szövetsége a közelmultban sorsolás révén döntötte el hogy a Kanadába küldött narancs-ládák egyikét elrejtett 15,250 számú szelvény megtalálójára teljesen ingyen jegyet kap Ausztráliába és vissza, sőt ezenkívül megmutatják a déli földréz érdekességeit is, természetesen szintén díjtalanul.

QUEBEC IS EMELTE A GAZOLIN-ADÓT

A január 14-ig elnapolt quebeci képviselőház felosztására előt a motorosokra nézve keletlen törvényt szavazott meg, melynek értelmében az eddigi 5 cent helyett 6 cent a gázolin-adó az egész tartományban. Az autók és a gázolint használó farmerek most attól tartanak, hogy a többi tartomány is követi Quebec példáját.

MUTASSA MEG ALLANDÓAN ANGOL CIKKEINKET ISMERŐSEINEK